

Velkommen

Efteruddannelse i integrativ neuropædagogik - Modul 5 – Dag 2

› Hvordan fortolker I situationen og konflikten?

- › Set fra barnets perspektiv?
- › Set fra pædagogens perspektiver?
- › Set som udenforstående?

› Er der risikomomenter og hensyn, der skal tages i betragtning?

- › I forhold til barnet?
- › I forhold til pædagogen?
- › I forhold til andre børn og unge på stedet?
- › I forhold til pædagogikken på institutionen?

› Hvilke pædagogiske og lovgivningsmæssige forpligtelser og muligheder kan der være i den pågældende situation?

- › Hvilke hensyn må der tages ved de lovbestemmelser, som I overvejer?
- › Hvad er det mindst indgribende indgreb over for barnet eller den unge?

› Kender I til situationer fra jeres arbejde, som har fællestræk med den viste?

- › Hvilke?
- › Hvordan blev de håndteret?

› Hvilke pædagogiske tiltag kunne være iværksat for at undgå, at situationen blev tilspidset?

Til diskussion.

› Er der andre relevante handlemuligheder, end de angivne – hvilke, hvordan, hvorfor?

Til diskussion.

› Hvordan kan/bør der følges op på situationen og problemstillingerne?

Til diskussion.

Omsorgspligt og selvbestemmelsesretten

▶ Serviceloven § 81

- ▶ - rettet mod personer med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Indsatsen skal tilrettelægges så den fremstår helhedsorienteret og afpasset efter den enkeltes særlige behov og muligheder, og med respekt for den enkeltes integritet og værdighed. Formålet er desuden at forebygge, at problemerne ikke forværres, og forbedre den enkeltes udviklingsmuligheder og muligheder for livsudfoldelse.

▶ Serviceloven § 82

- ▶ Omsorgspligten gælder uanset, om en borger samtykker eller ikke, men giver ikke mulighed for at anvende magt

▶ Grundloven § 71

- ▶ Omhandler den personlige frihed og retten til selvbestemmelse

Lovgivning – magtanvendelse – ændring 1. januar 2020

Centrale principper

Hvis en pædagogisk og forebyggende tilgang ikke er mulig, og det er nødvendigt at foretage en **magtanvendelse**, skal disse principper altid iagttages:

- › Socialpædagogisk bistand, omsorg og pleje går altid forud for **magtanvendelse** (begræns **magtanvendelse** mest muligt)
- › En **magtanvendelse** skal stå i et rimeligt forhold til det man ønsker at opnå (proportionalitetsprincippet)
- › En **magtanvendelse** skal begrænses til det absolut nødvendige og være så kortvarig som mulig (mindsteindgrebsprincippet)
- › En **magtanvendelse** skal være så kortvarig som mulig og med stor hensyntagen til den pågældende og andre tilstedeværende, så der ikke voldes unødige krænkelse og ulempe (skånsomhedsprincippet).

Fra socialstyrelsens hjemmeside

Lovgivning – ændring i magtanvendelsesreglerne

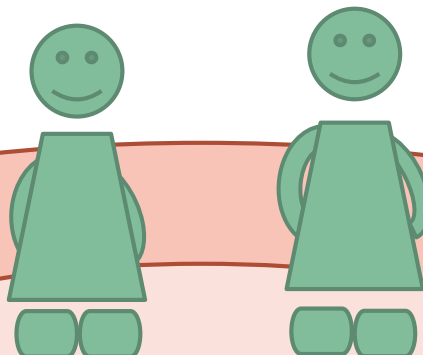
- > Opdeling i handicap og demens på visse regler
- > Fysisk guidning
- > Fastsættelse af husorden
- > Alarm- og pejlesystemer erstattes af tryghedsskabende velfærdsteknologi
- > Forenkling af revurdering, registrering og indberetning

Fra socialstyrelsens hjemmeside

Den dynamiske omsorgsmodel

Ansvarsrelationen

Pædagogen

Den udviklingshæmmede

Overindvolvering

Tendens til at overbetone
ansvaret for den anden

Underindvolvering

Tendens til at underbetone
ansvaret for den anden

Hjælp til at udvikle livskompetencer, kræver en
permanent bevægelse mellem begge poler.
Retten til at være både subjekt og objekt

Den udviklingshæmmedes ret til at være objekt

Behov for at blive taget vare på
Behov for at lære af andres/pædagogens erfaringer
Behov for tilknytning til andre
Behov for nærhed og lighed

Den udviklingshæmmedes ret til at være subjekt

Behov for at lære af egne erfaringer
Behov for at afgrænse sig fra andre
(selvstændighed)
Behov for distance og forskellighed

Magtmisbrug

Svigt

Umyndiggørelse

Ligealdighed

(Bent Madsen 1999)

Introduktion til LA2

Kort introduktion til LA2

- ▶ Hvad er LA2
- ▶ Grundelementerne
- ▶ Redskaberne
- ▶ Trivselsplanen
- ▶ Opsamling

Hvad er LA2

- ▶ At arbejde med fremme af trivsel og tryghed
- ▶ Tager udgangspunkt i borgers indefra-perspektiv
- ▶ Forebyggelse, håndtering og læring
- ▶ At arbejdes med personalets håndtering af konflikter
- ▶ At arbejde med at se bag om borgers adfærd

LA2

- ▶ Udviklet af Sopra for Socialstyrelsen i forbindelse med et satspuljeprojekt
- ▶ Baggrunden for forløbet
- ▶ Er inspireret af den oprindelige Low Arousal tilgang

LA2 er inspireret af Low Arousal

Low Arousal er en **tilgang** med fokus på, hvordan fagprofessionelle gennem egen adfærd kan støtte borgerens trivsel og udvikling af nye strategier til mere hensigtsmæssig adfærd i vanskelige situationer

1. Ansvarsprincippet
2. Kontrolprincippet
3. Affektsmitte

LA2

Bygger på:

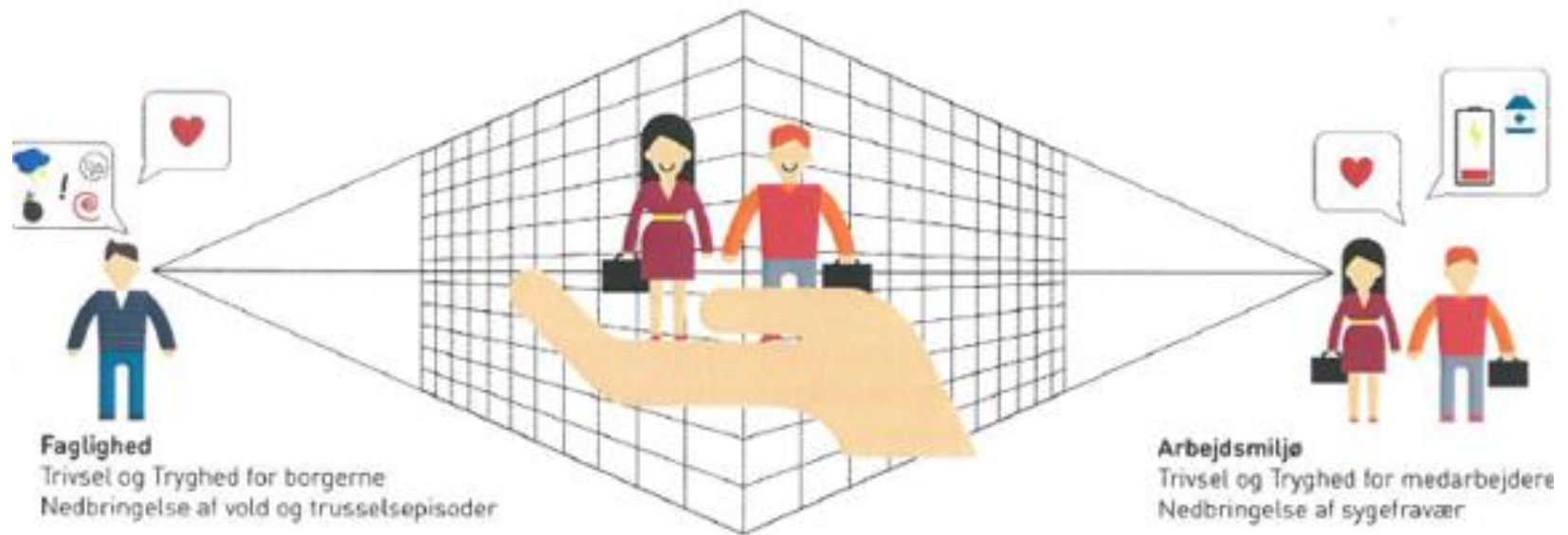
- ▶ Borgers trivsel - Vi er optaget af hverdagstrivsel
- ▶ Borgers mestringsstrategier (før, under og efter) en konflikt

Dobbelt-perspektivet

Når vi finder løsninger i samarbejde med borger, er det = følelsen af ejerskab

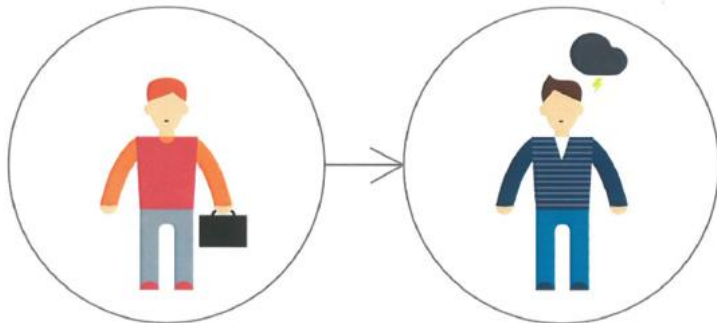

Dobbeltperspektivet

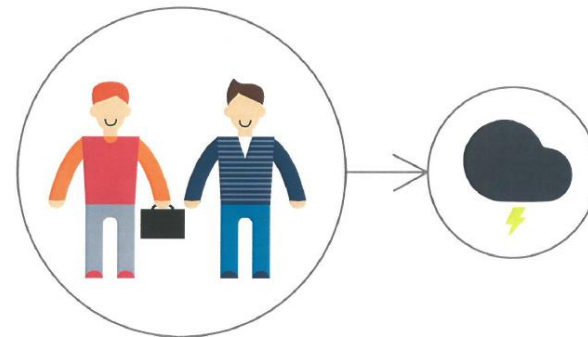

Forskellige positioner

Alliance mod borger

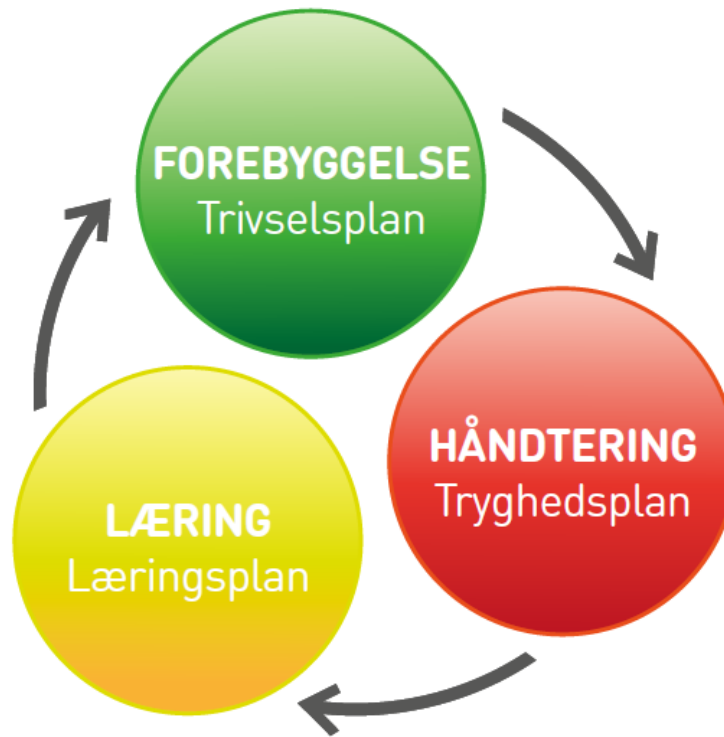
Alliance med borger

De to ekspert-positioner

LA2 Forebyggelse, håndtering og læring

Redskaber

	Borgerens indefra perspektiv	Fagprofessionelles udefra perspektiv	
Forebyggelse	Min Trivselsplan	Trivselsplan for fagprofessionelle	LA2 manualen
Håndtering	Min Tryghedsplan	Tryghedsplan for fagprofessionelle	
Læring og refleksion	Min Læringsplan	Læringsplan for fagprofessionelle	

3 forskellige perspektiver

- ▶ Et indefra perspektiv
- ▶ Et tilstræbt indefra perspektiv
- ▶ Et udefra perspektiv

Borgers indefra-perspektiv

- Borger giver selv udtryk for sine holdninger, oplevelser og ønsker
- Den fagprofessionelles opgave er ved hjælp af relevante metoder at få indblik i og beskrive borgers holdninger, oplevelser og ønsker
- Borgerens indefra perspektiv tages alvorlig og tillægges værdi i de beslutninger der træffes vedrørende borger, idet denne viden kun kan komme fra borger selv.

Mine ressourcer

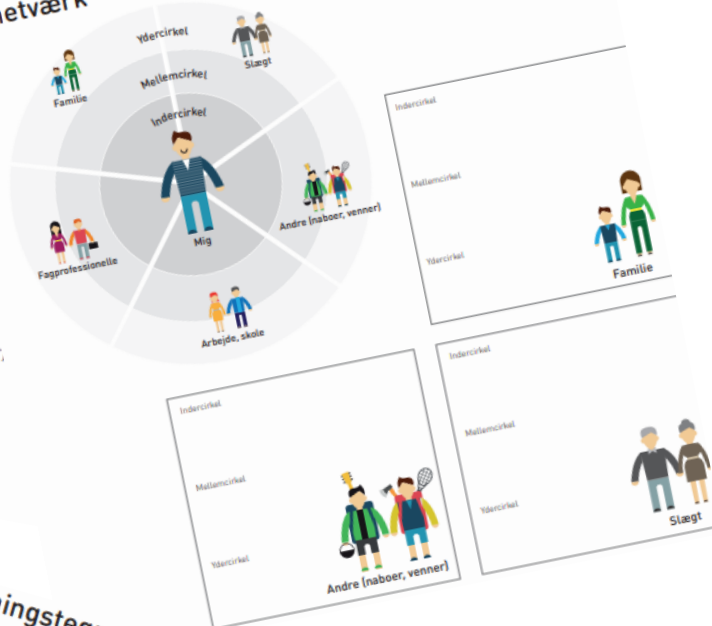

L42 | Min Trivselsplan | Samtaleark nr. 2
(© 2019 Trivselshjælperne)

Eksempler på ressourcer

- Relationer
(familie, venner og professionelle)
- Fællesskaber
(fx kor, idrætsklub, filmklub, frivilligt arbejde)
- Interesser
(fx mærkelige havdyr, historiske begivenheder, de indre dele)
- Hobbies
(fx kreative aktiviteter, fysisk aktivitet, spil, film og bøger, madlavning og planter, fotografi, gåture, musik, pusle med kæledyr)
- Basale behov
(Du mærker dine basale behov som sult, tørst, træthed, kulde, varme)
- Talenter
(fx at læse, regne, have gehør, farvesans, være god til dyr, "grønne fingre",)
- Uddannelser
(gennemført helt eller delvist)
- Beskæftigelse
(i form af tilknytning til en arbejdsplads eller alternativ beskæftigelse)

Mit netværk

Mine trivselstegn

Sæt kryds ved de trivselstegn, som du har oplevet hos dig selv, og som du vil kunne genkende, hvis du oplever dem igen. Dine trivselstegn skal overføres til *Min Trivselsplan* eller samtaleark nr. 10.

Almindelige tegn på:

- Har lyst til at va
- Har humor
- Har god søvn og

Sæt kryds ved de advarselstegn, som du har oplevet hos dig selv, og som du vil kunne genkende, hvis du oplever dem igen. Dine advarselstegn skal overføres til *Min Trivselsplan* eller samtaleark nr. 10.

Almindelige advarselstegn:

- Er ked af det
- Har svært ved at sove
- Sover for meget
- Kan ikke rumme andres irriterende bemærkninger
- Får lyst til at skælde ud

Mine belastningstegn

Sæt kryds ved de belastningstegn, som du har oplevet hos dig selv, og som du vil kunne genkende, hvis du oplever dem igen. Dine belastningstegn skal overføres til *Min Trivselsplan* eller samtaleark nr. 10.

Almindelige belastningstegn:

- Isolerer mig
- Tager ikke telefonen, når den ringer
- Lukker ikke døren op, når nogen banker på
- Magter ikke at tage imod hjælp
- Orker ikke personalet
- Orker ikke andre mennesker

Et tilstræbt indefra perspektiv

- ▶ Hvis borger ikke kan eller ikke vil deltage med sin egen viden om sig
- ▶ Bevidst tilstræbelse på at forstå, hvordan borgeren oplever at være sig i netop denne situation og under netop disse vilkår.
- ▶ Vigtigt at tale med flere relevante parter omkring borgerens syn på sig selv

Tanker omkring det tilstræbte indefra perspektiv

At sætte sig i borgerens sted og sætte ord på, hvad der mon er på spil for borgeren

- ▶ Hvordan oplever han mon situationen?
- ▶ Hvad ville han mon kalder det hun gør?
- ▶ Hvad er mon vigtigt for ham siden han gør, som han gør?
- ▶ Hvad er han optaget af?
- ▶ Når han reagerer, hvad handler det mon så om?
- ▶ Hvad kæmper han for?
- ▶ Hvad vil han gerne fortælle os?
- ▶ Hvad kalder han på?

De fagprofessionelles udefra perspektiv

- ▶ De fagprofessionelles viden om målgruppen samt viden om den enkelte borger
- ▶ Her beskriver du borgerens situation og dine tanker om faglige tilgange og metoder, som er relevante i forhold til borger, uden at tale med borgeren selv.

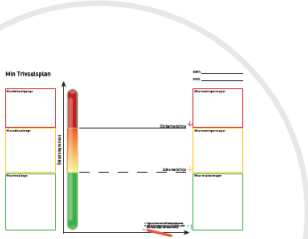
Skemaer

Min Trivselsplan

LA2 – Low Arousal 2

NAVN

DATO

Min Trivselsplan

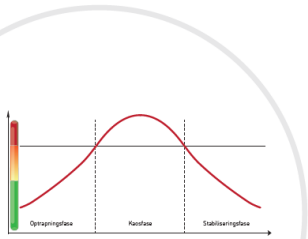
- FOREBYGGELSE Trivselsplan
- HÅNDTERING Tryghedsplan
- LÆRING Læringsplan

Min Tryghedsplan

LA2 – Low Arousal 2

NAVN

DATO

Min Tryghedsplan

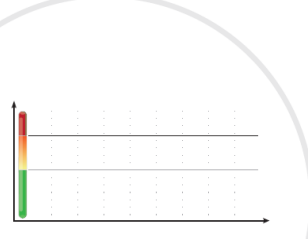
- FOREBYGGELSE Trivselsplan
- HÅNDTERING Tryghedsplan
- LÆRING Læringsplan

Min Læringsplan

LA2 – Low Arousal 2

NAVN

EPISODE

Min Læringsplan

- FOREBYGGELSE Trivselsplan
- HÅNDTERING Tryghedsplan
- LÆRING Læringsplan

Trivselsplan

Min Trivselsplan

Navn: _____

Dato: _____

Mine belastningstegn Jeg isolerer mig, helt sikkert Jeg tager telefonen når den ringer, så jeg kan skælde ud. Jeg prøver, men magter ikke at tage imod hjælp og jeg ønsker ikke personalet eller andre. Jeg står ikke ud af sengen og sover hele tiden. Når jeg er helt oppe, tror jeg aldrig det bliver godt igen. Nogen gange afviser jeg hjælp fra personalet Jeg har meget tankemylder, er modløs, initiativløs og mangler overblik. Jeg kommer ikke på arbejde og deltager ikke i fritidsaktiviteter og der er mere rodet omkring mig Jeg oplever at mine symptomer på ADHD fylder mere Jeg ngrer hele tiden og spiser masser af slik. Jeg kan også blive meget stille, føle mig ligeglad med alle andre og trække mig ind i mig selv.
Mine advarselstegn Jeg sover for meget Jeg holder uoen for mig selv Jeg kan ikke holde andres dumme bemærkninger ud. Jeg råber højt, smækker med dørene og bliver let vred og ked af det. Det er svært at komme op, men det lykkes oftest. Jeg er meget irritable og jeg opsøger konflikter og har en kort lunte Generelt har jeg svært ved øjenkontakt, jeg kan ikke lide det. Jeg ngrer mere end normalt. Jeg isolerer mig og bruger de sociale medier (snap tjat) til at afreagerer på andre Jeg har svært ved at koncentrere mig og gøre ting jeg plejer. Jeg føler mig fysisk urolig og er rastløs Jeg får ikke børstet tænder Jeg har meget tankemylder
Mine trivselstegn Lyst til at være sammen med dem jeg kan lide Godt humør og føler mig gladere i kroppen Har sovet godt Jeg arbejder og er aktiv Ro i mit hovede Jeg deltager i aktiviteter Hører musik og spiller musik Går op i det jeg godt kan lide Jeg opsøger fællesskabet og venner Jeg kan holde ud at andre siger noget jeg syntes er dumt Bruger de ressourcer jeg har Tager mere hensyn til andre Passer mit arbejde og kommer til tiden Går i bad og børster tænder Kan bedre styre forskellige følelser Jeg er mere hjælpsom og smilende Prøver at sprede godt humør

Mine mestringsstrategier Trække mig helt Ringe til mor "Få andre på mit hold"
Mine mestringsstrategier Gå væk Skælder ud (hjælper nogen gange) "Få nogen på hold" Ringe til far Ringe til Anders Ringe til mor Snakker med personalet At få støtte til at samtale med andre Spille musik (ex klaver)
Mine trivselsstrategier Være i fællesskabet Lave sjov Spille musik Spille computer Slappe af/ pusterum Lave opgaver jeg mestre Øve nye sange / spille med Rasmus At træne At huske min medicin Hvis ting går som jeg har planlagt Pauser (5 min. rygepause) At jeg har overblik over hvad jeg skal i god tid og jeg ved at jeg har opgaver som jeg kan og godt kan lide.

1. Tegn en kurve over dit belastningsniveau
2. Når du har tegnet kurven, så skal du sætte dine belastninger ind under kurven :-)

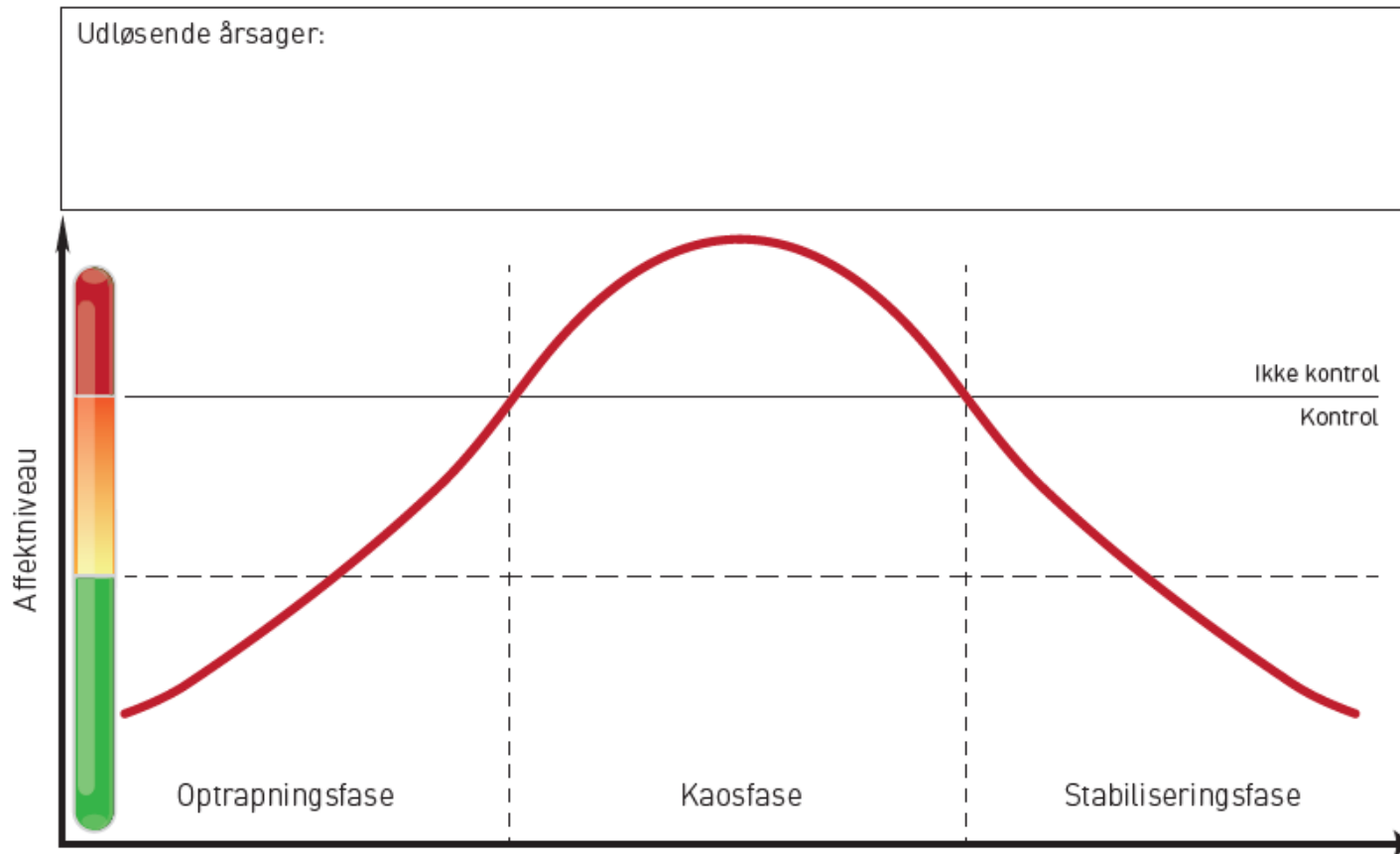
Min tryghedsplan

Min Tryghedsplan Navn: Peter Dato: December 2021

Udløsende årsager:
 Det kan være når jeg ikke kommer op til tiden, så får jeg en dårlig dag. Når jeg oplever at aftaler ikke overholdes, ex. når personalet siger at bussen kører, hvis vi ikke er der til tiden og den så venter alligevel. At nogen siger noget og gør noget andet. Når aftaler/ting bliver lavet om.
 Hos mine forældre: når jeg ikke får min vilje og når jeg føler at de ikke lytter
 Når jeg føler mig træt har jeg enten alt for meget energi eller slet ingen energi.

Min adfærd og mine følelser	Jeg gør: Jeg blander mig Jeg siger ubehagelige ting om andre Jeg bliver fejlfinder Jeg bliver fast i stemmen og mere direkte Jeg har svære ved at holde på mig selv	Jeg gør: Jeg råber og skriger Jeg slår på ting Jeg smækker med døren Jeg siger mange grimme ord Jeg bliver truende i min adfærd	Jeg gør: Jeg bumer mig inde Jeg ringer til min mor Jeg ringer til min lærer Jeg går fra 100 til 0
	Jeg føler: Jeg har det ad helvedes til Jeg har urø i kroppen Jeg vil gerne ud og væk fra min krop Jeg føler at jeg ofte ikke når at føle noget	Jeg føler: Jeg føler at satan kommer bagfra med et cirkelspæk Det er forfærdelig at være i kroppen Jeg føler vrede Jeg mister kontrol og overblik	Jeg føler: Jeg er ked af det Jeg er flau Jeg føler at jeg ikke trives Jeg føler at jeg ingen overskud har
	Gør mere af: Afbødning Have tålmodighed med mig Tale mig til ro Lad være med: Vrisse af mig	Gør mere af: Gå væk Lad være med: At følge efter mig Kom ikke med spydige bemærkninger Personalet må ikke lave sjov	Gør mere af: Snakke med mig Evaluerer situationen Lad være med: At bære nag At have medlidenhed med mig
Mine mestringsstrategier	Jeg kan: Jeg kan forsøge at finde det gode humør Jeg kan være in aktiv Jeg kan spise og drikke (game sødt) Jeg kan spille musik (ex klaver) hvis jeg er hjemme	Jeg kan: Jeg kan ingenting	Jeg kan: Jeg kan snakke om tingene Jeg er åben Jeg syntes det er tydeligt hvornår jeg er klar Jeg vil rigtig gerne snakke om det der er sket så jeg kan komme videre

Affektudbrud

LA2U

Min trivselsplan (understøttet)

Min Trivselsplan © Sopra
Indefra Perspektiv

Navn: _____ Dato: _____
Udfyldt sammen med: _____

Jeg gør og mærker: 	Jeg har det rigtig svært Jeg har det svært Jeg har det godt	Jeg kan: 	I kan:
Jeg gør og mærker: 		Jeg kan: 	I kan:
Jeg gør og mærker: 		Jeg kan: 	I kan:

Testversion Nr: 01 Min Trivselsplan (LA2U) kan downloades gratis på www.sopra.dk

Litteratur og links

- ▶ Elvén, Bo Hejlskov, Veje, Hanne og Beier, Henning(2014): Udviklingsforstyrrelser og psykisk sårbarhed
- ▶ Elvén, Bo Hejlskov. Abild, Sophia. (2015): Adfærdsproblemer i psykiatrien. Dansk Psykolog Forlag
- ▶ Bohr, Jenny(2011) Samarbejdsbaseret problemløsning. Via Systime
- ▶ Bruce, Perry. Szalavitz, Maia (2011) Drengen der voksede op som hund. Hans Reitzels Forlag
- ▶ Bruce, Perry. Szalavitz, Maia. (2018) Født til kærlighed Om empati – en livsvigtig og truet egenskab.
- ▶ Socialstyrelsen.dk

Litteratur og links

- ▶ <https://voldsomudtryksform.dk/undervisningsmateriale/paedagog/>
- ▶ [Nationale retningslinjer for forebyggelse af voldsomme episoder på botilbud samt på boformer for hjemløse | Social- og Boligstyrelsen \(sbst.dk\)](#)
- ▶ [Vejledning om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne, herunder pædagogiske principper \(retsinformation.dk\)](#)
- ▶ **Sopra - [Hent manualen samt materialet til LA2](#)**